

Tiivistelmä esityksestä varhaisen vuorovaikutuksen seminaarissa 20.3.2004

LASTEN RYHMÄPSYKOTERAPIAA KOPPAHOIDON MENETELMIN

Varhaista psyykkistä integraatiota ovat tutkineet eri viitekehyksistä mm. Donald Woods Winnicot ja Daniel Stern.

Pienen lapsen kehityksessä on tärkeää toisaalta riippuvuuden ja kiinnittymisen kehittyminen hoitavaan vanhempaan ja toisaalta omaksi itseksi eriytyminen. Persoonallisuuden eheytyminen, integraatio, voi tapahtua vain tarpeeksi hyvän hoidon turvin. Integroitumattomilla lapsilla ei ole kokemusta varhaisesta hoivasta ja huolenpidosta, jota kutsutaan primaarikokemukseksi. Näiden varhaisten puutteellisten kokemusten vuoksi heidän persoonallisuutensa ei ole eheytynyt, integroitunut. Barbara Dockar-Drysdale on kirjoituksissaan kuvannut integraatiokehityksen häiriöiden ilmenemistä lapsen minuudessa. Heillä ilmenee paniikkia ja hajottavuutta, jonka vuoksi heillä on mm. paljon ongelmia ryhmätilanteissa. Puutteellisesti integroituneella lapsella on myös vaikeuksia oppia uusia asioita ja hänen itsetuntonsa on vaurioitunut.

Tällaiset lapset asettavat haasteita psykoterapian puitteisiin. Häiritsevä ja paniikinomainen käyttäytyminen synnyttää kaaosta ja heidän sisäinen maailmansa on vaikeasti tavoitettavissa symbolisen leikin ja fantasian kautta.

Dockar-Drysdalen kirjoitusten innoittamana Ritva Kajamaa yhdessä Seppo Ahtolan kanssa aloitti Vantaalla perheneuvolassa v. 1983 ensimmäisen psykoterapiaryhmän, kopparyhmän, lapsille, joilla oli vaikeita käytöshäiriöitä ja joille perinteiset psykoterapiamenetelmät eivät useinkaan olleet tuottaneet tuloksia.

V. 1987 sitä alettiin kokeilla Pohjois-Karjalan keskussairaalan lastenpsykiatrisella osastolla, jossa se myöhemmin vakiintui yhdeksi osaston hoitomuodoksi. Nykyisin sitä sovelletaan Suomessa monissa eri hoitopaikoissa.

Siitä on tehty myös kaksi lisensiaattitutkimusta: Risto Moilanen: Käytöshäiriöisen lapsen traumaattisten kokemusten jäsentyminen koppahoitoryhmässä. Psykologian laitos, Jyväskylän yliopisto, 1995 ja Pirjo Tuovila: Koppahoitoryhmän tuloksellisuus puutteellisesti integroituneilla lapsilla. Psykologian laitos, Tampereen yliopisto, 1996.

Lapsen ja vanhempien välisen suhteen lisäksi, myös suhteet sisaruksiin ja tovereihin ovat lapsen kasvun ja kehityksen kannalta todella tärkeitä. Psykoterapiaryhmässä lapset kohtaavat hyvin monenlaisia intensiivisiä tunteita suhteessa toisiinsa ja suhteessa terapeutteihin.

Integroitumattomilla lapsilla on paljon vaikeuksia vuorovaikutuksessa muiden lasten kanssa. He tulkitsevat väärin toisten viestejä ryhmätilanteissa ja tietoisuus omasta toiminnasta ja sen vaikutuksista toisiin on puutteellinen. Heidän on vaikeaa solmia ystävyysuhteita.

Käyttäytymishäiriöisen lapsen suhde aikuiseen on lähes poikkeuksetta vaurioitunut. Heidän on vaikeaa luottaa tai olla riippuvaisia. Toisten lasten läsnäolo antaa rohkeutta ilmaista aikuisille tunteitaan ja ongelmiaan.

Esityksessäni esittelen tarkemmin Dockar-Drysdalen kuvauksia integroitumattomista lapsista. Kuvaan myös koppahoidon puitteita ja menetelmiä.

Koska kyseessä ovat varhaiseen vuorovaikutukseen pohjautuvat häiriöt, on koppahoidon välineistö kehitetty vastaamaan näitä tarpeita. Terapeutin rooli on erilainen kuin perinteisessä psykoterapiassa. Usein vanhemmilla itsellään on samanlaisia kokemuksia puutteellisesta varhaisesta hoivasta kuin lapsillaan, joten heidän kanssaan tehtävä yhteistyö asettaa tärkeitä haasteita lasten terapian onnistumiseksi.

Kerron myös kokemuksiani terapeuttiparini kanssa pitämistämme koppahoitoryhmistä.

LASTEN RYHMÄPSYKOTERAPIA/KOPPAHOITO

Luentorunko:

- Varhainen vuorovaikutus
 - Sisarusten merkitys
 - Toverisuhteiden merkitys
 - Ryhmäpsykoterapian merkitys lapselle
 - Terapiaryhmään valmistautuminen
 - Ryhmän puitteet
 - Vanhempien kanssa tehtävä työ
 - Ryhmädynamiikan kannalta keskeistä (transferenssi, projektiivinen identifikaatio, container)
 - Ryhmän kehitysvaiheet
-

PERSOONALLISUUDEN RAKENTUMINEN

- Ensimmäisen vuoden aikana kehittyä kiintymyssuhde ja tapahtuu persoonallisuuden integroituminen
- Oleellista hoidossa on turvallisuus ja vauvan tarpeisiin mukautuminen
- Riittävän hyvän hoivan toistuvuus ja jatkuvuus auttavat vauvaa itsekokemuksen ja eriytymisen kehittämisessä

MELANIE KLEININ KESKEISIÄ AJATUKSIA

- äiti lapsen ensimmäinen primaari objektisuhde
- vietit ja fantasia maailma
- kehitys osaobjektista kokonaisobjekteihin
- lapsen sisäisessä maailmassa self ja objektit eivät ole eriytyneitä, vaan todellisuus muodostuu selfobjekteista
- SKITSOPARANOIDINEN POSITIO
 - ♣ fantasia vainotuksi ja tuhotuksi tulemisesta
 - ♣ objektisuhde osaobjektisuhde
 - ♣ splittaus
 - ♣ projektiivinen identifikaatio
- DEPRESSIIVINEN POSITIO
 - ♣ 3 kk jälkeinen aika
 - ♣ integraation alku, kokonaisobjektit alkavat hahmottua mielenmaisemassa
 - ♣ objektisuhde integroituu vanhempaan (sekä vihattu että rakastettu)

SISARUSTEN MERKITYKSESTÄ

- tärkeitä itsenäistymiskehityksen kannalta
- erilaisia suhteissa olemisen tapoja

- ainoa lapsi - sisarus
- kilpailua ja kateutta, mutta myös rakkautta
- nostavat tai vahvistavat "me-minää"
- sisaruskokemukset synnyttävät sosiaalisen tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden
- aikuisten kypsä seksuaalisuus voidaan löytää samaistumalla sisaruksiin

VERTAISRYHMÄN JA LEIKIN MERKITYKSESTÄ

- sisarukset, ikätoverit, luokkatoverit, eri-ikäiset lapset (suhteiden määrä ja tiiviys)
- kyky muodostaa ystävyysuhteita kehittyy
- kyky löytää ja säilyttää paikkansa sosiaalisessa hierarkiassa
- opitaan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja käsittelemään niitä
- opitaan läheisyyttä, valmistaa myös aikuiselämän seksuaaliseen suhteeseen
- kyky toimia yhdessä elämisen kannalta tärkeissä tehtävissä

- **vertaisryhmässä vuorovaikutus tapahtuu lähinnä leikin kautta**
- vuorovaikutusleikeissä sosiaaliset taidot ja sosiaalinen identiteetti kasvaa, mutta samalla lapsesta tulee myös haavoittuvainen ikätovereiden pilkalle ja hylkäämiselle, koska hänen minäkuvansa liittyy yhtä paljon ikätovereihin kuin perheeseenkin

MIKSI RYHMÄT OVAT LAPSILLE TERAPEUTTISIA (Yalom 1975)

1. tunne toivosta ja optimismista: ryhmässä lapset eri vaiheissa paranemisprosessia
2. universaalisuus: myös muilla lapsilla samoja ongelmia
3. altruismi
4. mahdollisuus tutkia ja oppia uusia toimintatapoja
5. sosiaalisten taitojen oppiminen
6. jäljittely
7. dynaaminen vuorovaikutus
8. ryhmäkoheesio
9. katharsis
10. eksistentiaaliset seikat: elämä on toisinaan epäoikeudenmukaista, aina ei voi olla ilman tuskaa, on otettava vastuu omasta elämästä

PRIMAARIKOKEMUKSEN HÄIRIINTYMINEN

- äidin omat lähtökohdat heikot
- ei tukea vanhemmuudelle
- päihteet
- väkivalta
- taloudelliset vaikeudet
- sairaudet
- ihmissuhteiden katkeaminen
- lapsen ominaisuudet

VAUVAN KOKEMUS PUUTTEELISESSA HOIDOSSA

- ei koe tulevansa ”sisäistetyksi”
- kiintymyssuhde epävarma, turvaton
- jää liikaa yksin omiin epämiellyttäviin tiloihin: ahdistuksen kaaokseen
- ei synny ehjänä olemisen eikä jatkuvuuden kokemusta, ei kehity muistia eikä ajantajua
- ”tässä ja nyt”
- oman minän rajat epäselvät
- hyvän kosketuksen puuttuessa voivat etsiä kipua

PUUTTEELISESTI INTEGROITUNEET LAPSET

- käytöshäiriöt, sopeutumisongelmia vertaisryhmässä
- oppimis- ja keskittymisvaikeuksia
- lyhytjänteisyys, impulsiivisuus
- hajottamistaipumus ja onnettomuusalttius
- aggressiivisuus, raivarit, paniikkialttius
- heikko pettymysten sietokyky
- sosiaaliset taidot heikot, leikki puuttuu
- epäluottamus, auktoriteettihama
- puuttuva syyllisyydentunne
- asiat eivät hoidu puhumalla
- ”mutkistunut posttraumaattinen stressioireisto”

PERSOONALLISUDELTAAN PUUTTEELISESTI INTEGROITUNEEN LAPSEN TUNNISTAMINEN (Dockar-Drysdale)

- 1) JOUTUUKO HÄN PANIIKKIIN?
- 2) ONKO HÄNELLÄ TAIPUMUS HAJOTTAMISEEN?

Jos vastaus on kyllä, niin jatkoarvioinnissa integroituneisuuden astetta voidaan arvioida erilaisin kysymyksin.

millainen on egon toimivuus eli lapsen tietoinen toiminta

millainen on kyky leikkiä

millainen on oppimiskyky

millainen on lapsen kyky huolehtia ja suojella itseään

INTEGROITUMATTOMAMIEN LASTEN PÄÄLUOKITUS (Dockar-Drysdale)

1. JÄÄDYTETTY MINUUS
2. SAAREKKEISESTI KOOSTUNUT MINUUS
3. VÄÄRISTYNYT MINUUS
4. HUOLEHTIMAAN ASETTUNUT MINUUS

PERSOONALLISUUDEN PUUTTEELLINEN INTEGRATIO JAETAAN BARBARA DOCKAR-DRYSDALEN MUKAAN

- jäädytetty minuus: primitiivisin, vakavaa deprivatiota ja traumatisaatiota
- saarekkeisesti koostunut minuus: edellistä lievempi, hoitokokemukset vaihdelleet

- vääristynyt minuus/valheminä: on saanut riittävästi hyvää yhdessäoloa, muttei riittävästi aikaa
- multippelipersonallisuus: runsaasti hyväksikäytön ja laiminlyönnin kokemuksia

JÄÄDYTETYN MINUUDEN LAPSET (FROZEN CHILD)

- hyvin vähäisessä määrin koostuneita
- varhainen äitisuhde katkennut äkillisesti ja traumaattisesti
- persoonallisuuden rajat puuttuvat (symbioottinen tila) ja sulautuvat ympäristöönsä
- ei empatiakykyä, ei syyllisyyden tunteita
- toisella merkitystä vain välineellisesti
- ohjautuvat välittömän tyydytyksen perusteella
- eivät kestä toisten ”onnellisuutta”, rikkovat, sotkevat ja kiusaavat
- voivat yhtäkkiä saada paniikki-raivareita ilman näkyvää syytä
- ilman hoitoa suuri riski rikollisuuteen

SAAREKKEISESTI KOOSTUNUT MINUUS (ARCHIPELAGO CHILDREN)

- eheytyminen tapahtunut jossakin määrin
- ”minä saarekkeet eivät ole yhdistyneet mantereeksi”
- heilahtelee kahden tilan välillä: kaoottisessa tilassa tuhoava ja paniikki-raivon vallassa, saarekkeella hyväntahtoinen, riippuvainen ja huolehtivainen
- paniikin mentyä ohi, eivät muista tapahtumia tai kiistävät osuutensa siihen

VÄÄRISTYNYT MINUUS TAI HUOLEHTIMAAN ASETTUNUT MINUUS (FALSE SELF TAI CARETAKER SELF)

- lapsen avuttomuus ja perustarpeet jääneet liiksi hänen omalle vastuulleen
- pientä todellista minuutta (kätkeyty), jota säilyttää ja suojelee mukautumalla ympäristön vaatimuksiin
- vuorovaikutuksellista kyvykkyyttä
- kyky riippuvuussuhteeseen
- kyky regressioon

VALMISTAUTUMINEN LASTEN TERAPIARYHMÄÄN

1. TERAPEUTTIPARI

- sopimuksen teko
- tiimi ja rakenne: kilpailusuhteen ratkaiseminen ja yhteistyötä edistävien normien luominen
- todellinen yhteistyö ja reflektointi

2. LASTEN VALINTA RYHMÄÄN

- ryhmän fokus
- 5-6 lasta
- vaikeuksia vuorovaikutussuhteissa (kaverit, suhde auktoriteetteihin)
- yhteensopivia, mutta riittävän erilaisia

3. YHTEISTYÖ VANHEMPIEN KANSSA

- vanhempien työntekijät
- informaatiotilaisuus
- kirjallinen sopimus (sitoutuminen)

4. YHTEISTYÖ TIIMIN KANSSA

-sopimus (kirjallinen): tila, siivous, materiaali, ryhmän tavaroille oma kaappi, odotustila, kuljetukset, yhteistyökumppanit, yhteiset neuvottelut, lopettamien ja palaute

5. TERAPEUTIN OMASTA JAKSAMISESTA HUOLEHTIMINEN

- työnohjaus

- jos mahdollista, oma ryhmäpsykoterapia

HAASTATTELUTILANNE KOPPAHOITORYHMÄÄN (Anitta Toivanen 4.4.2003)

Mihin ongelmiin te haette apua ja muutosta?

Miten ongelmat näkyvät kotona?

-suhteessa vanhempiin

-suhteessa sisaruksiin

Miten ongelmat näkyvät koulussa?

Miten ongelmat näkyvät kaveripiirissä/harrastuksissa?

Muistikuvat lapsen odotusajasta ja ensimmäisistä ikävuosista?

Päivähoito

Mitkä ovat lapsen vahvuudet?

Onko allergioita tai lääkitystä?

kerrotaan kopparyhmästä

Vanhempien työskentely

Kulkeminen / kuljettaminen/ saattaminen ryhmään

Sitoutuminen

RYHMÄN PUITTEET

1. AIKA

- säännöllisyys

2. TILA

- koko
- sijainti
- kalusteet (oma kaappi ryhmälle)
- oven lukittavuus
- äänieristeet

3. MATERIAALI

- ei liikaa
- piirustusvälineet
- satukirjat
- omat laatikot ja kansiot
- kalenteri
- jotain pehmeää, pesäntekomateriaalia
- pelejä tai muuta kontakteja helpottavaa materiaalia

4. RAJAT

LASTEN PSYKOTERAPIARYHMÄT YHTEISÖSSÄ

lasten voimakas regressio aiheuttaa ahdistusta, joka herättää sosiaalisen defenssisysteemin

vastustus

- kateus
- kilpailu
- ulkopuolisuuden tunne
- yleinen ryhmiä kohtaan koettu pelko ja ahdistuneisuus
- ei pidä metelistä, sotkusta

TRANSFERENSSI ELI TUNTEENSIIRTO

A. aikaisempien objektisuhteiden sijoittaminen terapeuttiin

B. kaikki myöhemmät ihmissuhteet muovautuvat yksilön sisäistämien varhaisten objektisuhteiden perusteella

VASTATRANSFERENSSI

mikä omaa – mikä toisen tunnetta

PROJEKTIIVINEN IDENTIFIKAATIO ELI SJOITTAVA SAMAISTUMINEN

(Ritva Kajamaa)

- Melanie Klein v 1946 käytti ensimmäistä kertaa kuvatessaan vauvan varhaista tunne-elämää
- se on joukko mielikuvia ja niihin liittyviä objektisuhteita
- yleisinhimillinen tapa ulkoistaa sisäisiä objektisuhteita
- tärkeä osa ryhmässä tapahtuvaa vuorovaikutusta
- tärkeä ymmärrettäessä lasten ja aikuisten kasvua ja kehitystä
- laajempi käsitys transferenssista eli tunteensiirrosta tarkoittaa, että kaikki myöhemmät ihmissuhteet muovautuvat yksilön sisäistämien varhaisten objektisuhteiden perusteella

PROJEKTIIVISEN IDENTIFIKAATION MERKITYS

- puolustuskeino
- yksi tapa oppia tuntemaan toista
- primitiivinen suhteessa olemisen tapa
- luo mahdollisuuden psykologiseen kasvuun (jos löytyy riittävän hyvä ”säiliö”)

PROJEKTIIVINEN IDENTIFIKAATIO VUOROVAIKUTUSTAPAHTUMANA

(Ogden 1982)

1. Sijoittaja pyrkii sijoittamaan osan itsestään toiseen (vastaanottaja) ja kontrolloimaan häntä sisältäpäin. Rajat osittain epäselvät.
2. Sijoittaja panostaa vastaanottajaa kokemaan lähettämänsä tiedostamattoman sisällön ja käyttäytymään sen mukaisesti. **Ymmärtämisen kannalta vastatunteet tärkeitä.**
3. Vastaanottaja kokee olevansa siinä roolissa, johon hänet sijoitetuissa mielikuvissa laitetaan. **Jos vastaanottaja pystyy käsittelemään niitä eri lailla kuin sijoittaja, syntyy uudenlaisia tunteita.** Container eli säiliö (Bion1962)

AIKUINEN LAPSEN TUNTEIDEN KANNATTELIJANA

Container eli säiliö (W. Bion 1962)

- kyky ottaa itselleen lapsen paha olo, käsitellä sitä mielessään ja palauttaa lapselle siedettävämmässä muodossa = Container . Totuus on välttämätön psyykkiselle kehitykselle,

siksi on tärkeää, ettei aikuinen salli lapsen käyttää itseään tunteiden välittämiseen tai kieltämiseen. aikuisella oltava tilaa mielessään lapsen tuskalle. lapsi pystyy kohtaamaan kivuliaat tunteet, kun toinen ihminen kykenee ottamaan ne vastaan ja kestävänsä ne kyky kestä psyykkistä kipua ja ajatella sitä, syntyy vähitellen luotettavaan, rakastavaan aikuiseen (Kajamaa, Ritva 1998)

- kykyyn toimia tunteiden vastaanottajana vaikuttaa:
 - herkkyys loukkaantua, "ottaa itseensä"
 - epävarmuus (ihmisenä ja/tai ammatillisesti)
 - omien tunteiden sekoittuminen
 - omat lapsuuskokemukset aikuisista
 - oma vointi
 - onko mahdollista "purkaa paineita"
- myös sadut tunteiden säiliöinä

PROJEKTIIVISEN IDENTIFIKAATION MERKITYS RYHMÄSSÄ

- Ryhmässä kukin jäsen sijoittaa omat tiedostamattomat fantasiaobjektinsa useihin muihin ryhmän jäseniin ja yrittää sitten käsitellä heitä sen mukaisesti
- Rooli-imu : ryhmässä välittämättömiä rooleja, joihin ryhmä valitsee sopivimmat ehdokkaat
- Puolestapuhuja eli puhemies ottaa johtajan roolin ilmaistessaan ko. hetkenä ryhmää hallitsevaa teemaa. Valenssi
- Syntipukki on ryhmän tavallisin rooli. Syntipukin valinta riippuu osaksi ryhmässä vaikuttavista tekijöistä, osaksi tietyistä yksilön ominaisuuksista. Ryhmä hyökkää syntipukin kimppuun, koska jäsenet eivät uskalla hyökätä sen henkilön kimppuun, johon he idän tunteensa tosiasiallisesti kohdistuvat. tällöin nämä tunteet eivät herätä samanlaista rangaistuksen tai koston pelkoa.

RYHMÄN KEHITYSVAIHEET

1. Alkuahdistus

- uudessa tilanteessa heräävä turvattomuuden tunne
- jokainen jäsen tuo tilanteeseen omat kokemuksensa ja muistonsa: tarve tarkistaa, ovatko ryhmän jäsenet hänelle ystävällisiä vai vihamielisiä
- yhteinen tarve lievittää ahdistusta
- kaksi tapaa suhteutua ahdistukseen: 1. patologinen tapa eli rutiinit 2. rakentava tapa eli ääneen sanominen
- hyvä ja paha erillään

2. Riippuvainen ryhmä

- tutkitaan ryhmässä olemisen ehtoja, pelko jääkö ulkopuoliseksi
- terapeutin idealisointi
- terapeutti luo turvaa, suojaa ahdistusta ja tuntematonta vastaan
- liittolaisten etsiminen

3. Vastarinta

- riippuvuus voimakasta ja tarvitaan keinoja sen kieltämiseen
- aggressiot ryhmässä
- ristiriita suhteessa terapeuttiin: kaipaus >< vastustus

4. Integraatiota kohti

- integraatio = kyky samanaikaisesti pitää mielessä ristiriitaisia yllyykeitä
- kyky sietää ambivalenssin kasvaa

- samaistumisen paine >< pyrkimys erottua omaksi itsekseen
5. Lopettaminen
- suru
 - kiitollisuus
 - (siirtyminen paranoidis-skitsoidisesta, hajallaan olevasta vaiheesta depressiiviseen, integratiiviseen vaiheeseen

LOPETTAMISESTA

- Erohdistus (voi ilmetä myös aggressiivisena käyttäytymisenä), suru: menettää tutut kaverit, aikuiset, tilan, toiminnot, huolenpidon
- Kateus: uudet saavat sen, mistä joutuu luopumaan
- Pelko uudesta edessä olevasta

RYHMÄN MUUTOSTA AIKAANSAAVAT ELEMENTIT

1. Ulkoisten rakenteiden ja strukturoimattoman sisällön tasapaino
 - mahdollisuus regressioon
 - tila tunteille, ajattelun ilmaisemiselle
 - turvallisuus, ei kaaosta
2. Terapeutin container-funktio
 - ryhmän tuottaman materiaalin vastaanottaminen, kannattelemineen, palauttaminen
3. Ryhmätulkinnat
 - tässä ja nyt
 - transferenssitulkinnat
4. Vertaisryhmä
 - samaistuminen
 - tuki, empatia

SADUT

(Ritva Kajamaa 1998)

- auttavat lasta käymään läpi elämänsä traumoja, kriisejä ja menetyksiä; helpompi kestää todellisuutta, jos välillä voi saada voimia mielikuvituksen maailmasta
- lukemalla sadun aikuinen viestittää lapselle ymmärtävänsä tämän tunteita, hyväksyvänsä tämän sisäisen maailman
- fantasioiden nimeäminen tärkeää
- tärkeää erottaa selkeästi fantasia ja todellisuus
- tarjoavat lapselle hahmoja, joihin voi sijoittaa pelottavia ajatuksia ja tunteita
- hyvät muistot palaavat mieleen
- mahdollisuus samaistua sadun eläinhahmoihin
- mahdollistavat puhumisen ongelmista
- antavat lohtua
- luovat tulevaisuuden toivoa (onnelliset loput)

LEIKIT

- D. Winnicotin mukaan leikki on universaali ilmiö, joka edistää kehitystä ja siten myös terveyttä
- suora kehityslinja on löydettävissä siirtymäilmiöstä leikkeihin ja yhdessä leikkimisestä kulttuurin elämyksiin
- leikin intensiivisyys ja mukaansa tempaavuus keskeiset elementit
- leikkialue ei ole sen paremmin sisäinen kuin ulkoinenkaan todellisuus vaan molempia tarvitaan
- välineet lapsi kerää ulkoisesta todellisuudesta, mutta tavoite pohjaa sisäisestä l. yksilöllisestä todellisuudesta
- leikkiminen itsessään on tyydyttävää silloinkin, kun se on ahdistavaa sisällöltään

TRAUMAATTISTEN KOKEMUSTEN JÄSENTYMINEN KOPPAHOITORYHMÄSSÄ

(Risto Moilanen)

- asettuminen hoitoon, puitteet ja tila sisäisen maailman ilmaisemiseen
- rajattu regressio
- terapeutti-lapsi –yksikön syntyminen, yhteys/yhteinen alue symbolisen tyydytyksen kautta
- yhteyden rikkoontuminen kun traumaattiset sisällöt aktivoituvat.
- traumaattisen sisällön aktualisoituminen ja eläminen tässä-ja-nyt kokemuksena
- traumaattisen sisällön kuuleminen ja sanallinen symbolisaatio jaetussa todellisuudessa
- yhteyden uudelleen solmiutuminen ja lapsi-terapeutti –yksikön eheytyminen
- lapsen eriytyminen suhteessa
- muistojen ja tulevaisuuden sisäisen maailman tulo lapsen käyttöön. kieli työkaluna

LÄHTEET

- Arppo, M , Pölönen R , Sitolahti T (1996) Ryhmäpsykoterapian perusteet.
- Bion, W R (1979) Kokemuksia ryhmistä
- Coles, P (2003) The Importance of Sibling Relationships In Psychoanalysis. Karnnac Books.
- Dockar-Drysdale, B (1990) The Provision Of Primary Experience. London Free Association Books.
- Fonagy, P (2001) attachment Theory and Psychoanalysis. New York Other Press.
- Grunebaum, H & Solomon, L (1982) Towards a theory of peer relationships, II: On the stage of social development and their Relationship to group psychotherapy. Int. journal of Group Psychotherapy. 32 (3), 283-307
- Kajamaa, R (1987) Lasten ryhmäpsykoterapia. Psykoterapia 3, 21-26
- Kajamaa, R (1988) Lasten ryhmäpsykoterapian kehittäminen. Teoksessa Mahdollisuuksien kuuleminen: Therapiea 30v .
- Kajamaa, R (1998) Sadut psyykkisen terveyden edistäjinä. Teoksessa Sairaan ja vammaisen lapsen hyvä elämä, toim. Erja Saarinen. Lastensuojelun keskusliitto
- Karppien A (2003) Luento Helsinki 22.9.2003
- Klein M (1994) Kateus ja kiitollisuus

- Lyytinen, P, Korhakangas, M , Lyytinen H (toim) (1995) Näkökulmia kehityspsykologiaan.
- Moilanen, R (1995) käytöshäiriöisen lapsen traumaattisten kokemusten jäsentymisen kappahoitoryhmässä.
- Mäkelä, J (1999) Kaunotar ja hirviö: integroitumattomat lapset. Luento Psykoteamin koulutuksessa
- Rafaelsen, L: (1996) Projections, where they go? Group Analysis , Vol 29 143-158
- Pölonen R Sitolahti T (2003) Ryhmä hoitaa. Teoriaa ja käytäntöä
- Segal, H (1994) Melanie Klein ihmismielen ymmärtäjänä.
- Sinkkonen J & Kalland M (toim) (2001) Varhaiset ihmissuhteet ja niiden häiriintyminen
- Tuovila, P (2001) eheänä elämään. Lastenkoti korjaavana kokemuksena. Projektiraportti. Suomen kasvatus- ja perheneuvontaliitto ry
- Tuovila, P (1996) Kappahoitoryhmän tuloksellisuus persoonallisuudeltaan puutteellisesti integroituneilla lapsilla. Lisensiaatintutkimus. Erityspsykologikoulutus. Psykologian laitos. TY
- Whitwell, J (2002) Luento. Tampere
- Winnicot, D.W. (1971) Lek och verklighet. Natur och Kultur